

یکصد معمار، یکصد انتخاب

نشست دوم: ۲۰ آبان ۱۳۹۴ خورشیدی
باغ موزه قصر

گزارش دهم

خوشبختانه، نشست دوم «یکصد معمار، یکصد انتخاب» طبق برنامه پیش‌بینی شده در بیستم آبان‌ماه در باغ موزه قصر برگزار شد و ده اثر دیگر از آثار برجسته معماری معاصر ایران، توسط معماران دعوت‌شده، معرفی شدند. به این ترتیب، در مجموع دو نشست اول و دوم، ۲۱ اثر از سوی معماری به عنوان آثار برجسته معماری معاصر ایران معرفی شده‌اند.

تجربه این دو نشست نشان داد، خوب یا بد، تنوع زیادی بین انتخاب‌ها و سلیقه معماران امروز ایران وجود دارد. این تنوع سلیقه، قطعاً به سبب نوع نگاه و مشرب زیبایی‌شناختی و مبانی نظری معماران ما برمی‌گردد. با این حال، نکته مهمی که در این دو نشست کاملاً عیان بود، نقش و وزن بزرگان معماری ایران در سال‌های آخر چهل و اوایل پنجاه خورشیدی است. در این دو نشست، بیش از سی درصد آثار برجسته معرفی شده توسط معماران به آن نسل پرافتخار معماری ایران تعلق داشته‌است.

نکته قابل توجه دیگر، تاثیر نحوه ارائه اثر در نظر و رای مخاطبین است. چنین به نظر می‌آید، تسلط گوینده و نوع ارائه اثر توسط او نقش موثری در انتخاب مخاطبین دارد، هرچند نباید از ذکر این نکته مهم غافل شد که حافظه عمومی مخاطبین از آثار برجسته معروف و شناخته شده تحت تاثیر نحوه بیان نبوده و معدل رای مخاطبین به آثار معرفی شده، نشان‌دهنده همگنی و انسجام مشخصی در انتخاب و سلیقه مخاطبین است.

یک: آثار معرفی شده

«فرهنگسرای نگارستان - موزه قرآن» اثر بهروز احمدی. معرف: شیوا آراسته
اثری که به احترام بناهای اطراف خود، بصورت دفنی در سطوح زیر زمین ساخته شده، در کنار احترام به اصول اولیه معماری اصیل ایرانی، نیازهای امروز را برآورده می‌کند و، به اعتقاد شیوا آراسته، از حس فضایی غنی و نیرومندی برخوردار است.

«برج آرمیتا» اثر بهروز احمدی. معرف: فریبرز جبارنیا

به اعتقاد سخنران، این اثر از نخستین برج‌های تهران است که خوشبختانه، واجد ارزش‌های معمارانه و زیبایی‌شناسی شاخصی است. طراحی تاج برج، با استفاده واستناد به گنبد عمارت توپخانه تهران، که امروز جایش را به ساختمان بتونی بلند جنوبی داده‌است، یکی از نکات شاخص از نظر جبارنیا در این اثر است. ساختار پلان‌بندی برج از ترکیب دو مربع متقاطع بدست آمده‌است.

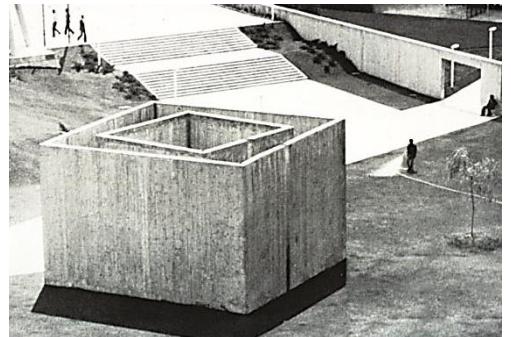
«آرامگاه بوعلی سینا» اثر هوشنگ سیحون. معرف: شهریار خراسانی قدیمی نکته مهم در این اثر، از نظر معرف، سادگی و خلوص طرح، در عین شکوه و زیبایی است. ضمن آن که استفاده درست و کامل از مصالح موجود منطقه، از جمله سنگ، شده و ظرایف و ریزبینی‌های شگرفی در طراحی و اجرای جزئیات نیز وجود دارد. فضاها و پلان بندی آرامگاه کامل و گویا است و حس آشنای فضاها را آرام و خودمانی را در بیننده بیدار می‌کند.

«مسجد دانشگاه آزاد قزوین» اثر حسین سلطان‌زاده. معرف: کمال رهبری منش اثری دینی و آیینی که در محوطه مکانی دانشگاهی طراحی و اجرا شده و مخاطبین آن، عموماً، دانشجویان هستند. به گفته معرف، طراح توانسته بخوبی این نیاز و زمینه را در اثر پیاده کند و ضمن نوآوری‌های متکی به پیشینه معماری فاخر ایران، توانسته کاربری‌های مکمل مورد تقاضای کارفرما را هم در دو جناح کناری مسجد طراحی و تعبیه نماید. مناره‌های مسجد هم، ضمن احیای سنت معماری مساجد، نوآورانه است.

«نمازخانه پارک لاله» اثر کامران دیبا. معرف: علی کرمانیان از نظر علی کرمانیان، بزرگ‌ترین ویژگی این اثر مینی‌مالیسم در عین کمال است. هر آن چه که در یک اثر فاخر باید دیده شود، در این اثر کوچک وجود دارد: سادگی، ایهام، خوانایی، وحدت و یگانگی و... اثری که از هر گونه تزئین و الحاق عاری است و در عین حال اصولی‌ترین نیازهای یک عبادتگاه را پاسخ می‌دهد. هندسه اثر که ترکیبی از دو مربع تودرتو در دو جهت متفاوت است، در خدمت جوهر اثر است.

«گل‌تافته‌ها» اثر نادر خلیلی. معرف: کمال کمونه کمونه معتقد است حق نادر خلیلی در معماری معاصر ایران ادا نشده است. ساخته‌های او از گل تافته می‌تواند بهترین جایگزین برای خانه‌ها و سرپناه‌های غیرمعماران‌های باشد که بعد از هر زلزله و مصیبتی در روستاها و شهرهای ما علم می‌شوند. ضمن این که شکل‌گیری این گل‌تافته‌ها متکی به دانش امروز با استناد به روش‌ها و دانش‌های قدیم ایرانی است.

«سردر دانشگاه تهران» اثر کوروش فرزامی. معرف: محمدمهدی محمودی
 اثری زیبا و یادمانی، که بخاطر ذات یگانه و یک پارچه خود امکان هیچ مداخله و
 دستکاری ساختمانی را بخود راه نمی دهد. پلاستیک قوی با پشتوانه فرم های
 معماری تاریخی ایران، امروز مکانی است برای یادگاری های به یادماندنی
 دانش آموختگان. اثری با تواضع و متکی به اصول طراحی شهری و احترام به
 محوربندی های بناهای اصلی دانشگاه.

«ساختمان سازمان میراث فرهنگی» اثر حسین امانت. معرف: اسکندر
 مختاری

یکی از برجسته ترین آثار حسین امانت که ضمن وفاداری به اصول معماری
 مدرن، پشتوانه غنی و نیرومند معماری تاریخی را دارد. فضا سازی و پلان بندی
 متکی به اصول میزبانی ایرانی، در خدمت کاربری اصلی آن که نخست قرار بود
 نمایشگاه آثار صنایع دستی و هنرهای ملی ایران است. علاوه بر فضا و پلان،
 استفاده درست از آجر به عنوان یکی از مهم ترین نشانه های معماری تاریخی، بر
 زیبایی اثر افزوده است.

«پارک سقف - یوسف آباد» اثر کامران دیبا. معرف: حمید نورکیهانی
 به باور معرف، ظرایف زیادی که در این پارک وجود دارد، از جمله ایجاد فضایی با
 حال و هوای باغ ایرانی، در دسترس تمام کوچه ها و معابر اطراف بودن، تبدیل
 گودال زباله های محل به صحنه بازیگاه کودکان و بسیار نکات دیگر، این اثر را
 تبدیل به یکی از آثار برجسته معماری معاصر ایران نموده است. هرچند در
 سال های اخیر تغییراتی را متحمل شده، هنوز شالوده و ساختار نیرومندی دارد.

«ساختمان میراث فرهنگی استان هرمزگان» اثر فرشید استاد. معرف:
 شهریار یقینی

نمونه ای از معماری معاصر ایران که پشتوانه معماری بومی را دارد. به گفته یقینی،
 معمار در طراحی این اثر از تمام داشته های عمارت های تاریخی هرمزگان بهره
 برده و کالبدی آشنا و هم نوا با فرم ها و خاطره های بومی آفریده است. بسیاری از
 گوشه ها و زیبایی های بنا وام گرفته از ظرایف معماری اصیل و یگانه بندر لنگه،
 بندر کنگ و بندر عباس است که به دقت و مهارت گرته برداری شده است.

دو: حال و هوای نشست

مثل نشست اول، دانشجویان نه اکثریت شرکت کنندگان، ولی بخش مهمی از مخاطبین را تشکیل می‌دادند. دانشجویانی از تهران و کرج و قزوین، و تعدادی هم از دیگر شهرها. این عزیزان در کنار بزرگانی از حوزه معماری و شهرسازی نشسته بودند تا معیار سنجش آثار برتر معماری ایران را از سخنرانان بشنوند و بناهای برگزیده را بشناسند.

در میان شرکت کنندگان، تعداد زیادی از آنانی بودند که نشست اول را هم تجربه کرده بودند. خواندن نظرات این دسته از مخاطبین، برای برگزارکننده برنامه بسیار مغتنم است. در این نشست هم «نظرنامه» در میان مخاطبین توزیع شد و بسیاری از آنان، نه همه، پرسیده، برگردانده شدند. بررسی و جمع‌بندی این نظرات خواهد توانست نقش مثبتی در تداوم برنامه داشته باشد.

در این نشست هم، کمبود زمان کاملاً محسوس بود، بویژه آن که نارسایی‌هایی در سامانه صوتی و تصویری مراسم هم بوجود آمد که بخشی بخاطر عدم مدیریت درست برنامه از سوی مدیر پروژه و بخشی بخاطر نقص در میزبانی بود. ظاهراً عادت می‌کنیم این نقایص را در تمام نشست‌ها تجربه کنیم. بازتاب این نارسایی را در نظرهای دریافت‌شده از مخاطبین بخوبی می‌توان دریافت.

در این نشست، یک گام هم پیشرفت در ارتباط با مخاطبین بوجود آمد. مدیریت برنامه، نشانی اختصاصی ایمیل برنامه را اعلام نمود، ضمن آن که خط تلفن ویژه‌ای را برای دریافت پیامک‌های مخاطبین، نشانی صفحه فیس‌بوک برنامه و امکانات تازه دو سایت حامی

«انجمن مفاخر معماری» و «معماران» را برای علاقمندان معرفی کرد. بدین ترتیب، علاقمندان پروژه «یکصدمعمار، یکصد انتخاب» از طرق مختلف می‌توانند در ارتباط مستقیم با مدیریت پروژه باشند.

سه: انتخاب‌ها

به روال نشست اول، امتیازدهی‌های مخاطبین به آثار معرفی شده جمع‌بندی شد که نتیجه بشرح زیر است:

- ۱- سردر دانشگاه تهران، اثر کوروش فرزانی، با معرفی محمدمهدی محمودی ۸۶/۳۹ امتیاز
- ۲- نمازخانه پارک لاله، اثر کامران دیبا، با معرفی علی کرمانیان ۸۴/۵۰ امتیاز
- ۳- فرهنگسرای نگارستان (موزه قرآن)، اثر بهروز احمدی، با معرفی شیوا آراسته ۸۱/۴۸ امتیاز
- ۴- خانه‌های «گل تافته»، از نادر خلیلی، با معرفی کمال کمونه ۸۰/۷۹ امتیاز
- ۵- آرامگاه بوعلی سینا، اثر هوشنگ سیحون، با معرفی شهریار قدیمی ۷۹/۰۳ امتیاز
- ۶- ساختمان مرکزی سازمان میراث فرهنگی، اثر حسین امانت، با معرفی اسکندر مختاری ۷۴/۸۲ امتیاز
- ۷- پارک شفق (یوسف‌آباد)، اثر کامران دیبا، با معرفی حمید نورکیهانی ۷۴/۷۱ امتیاز
- ۸- برج آرمیتا، اثر بهروز احمدی، با معرفی فریبرز جبارنیا ۵۷/۰۶ امتیاز
- ۹- ساختمان میراث فرهنگی استان هرمزگان، اثر فرشید استاد، با معرفی شهریار یقینی ۵۴/۳۰ امتیاز
- ۱۰- مسجد دانشگاه آزاد قزوین، اثر حسین سلطان‌زاده، با معرفی کمال رهبری‌منش ۴۸/۸۳ امتیاز

چهار: نشانه‌های رابطه

نظریات مخاطبین، بهترین نشانه‌های دوستی و رابطه است. اظهار نظر بدین معنی است که مخاطب نسبت به برنامه بی‌توجه نیست و علاقمند است در تداوم و بهبود آن نقشی داشته‌باشد. حداقل وظیفه ما بعنوان قردادانی از این رابطه، انعکاس این نظرات است. برای اثبات دوستی و احترام خود به مخاطبین، می‌کوشیم، فقط ایرادها و پیشنهادهای ذکر شده را منعکس کنیم.

× پیشنهاد می‌شود، بطور مثال ۱۲۰ اثر معرفی شود که از میان آن‌ها ۲۰ اثر در نهایت حذف شده و مابقی به عنوان یکصد اثر انتخابی اعلام شود، چون در این دو نشست یکی دو اثر از آثار معرفی شده، شاید واجد شرایط برای انتخاب شدن به عنوان صد اثر معاصر نباشند. × شاید قرار دادن دقیقه‌شمار در بالای سن باعث شود سخنرانان زمان را رعایت نمایند.

× معماری که در شهرهایی بجز تهران زندگی می‌کنند، فراموش نشوند، مثل معماران قزوین، شیراز، اصفهان، تبریز، مشهد و غیره.

× زمان اجرا، وقت مناسبی نبود و اگر تعداد افراد انتخابی کمتر شود، شاید بهتر استفاده می‌کردیم از حضور اساتید.

× تعداد معماران سخنران را کمتر و زمان برنامه را بیشتر کنید.

× از نظر ارائه و سیستم‌های ارائه، ضعیف عمل شد. در نشست اول هم همین مشکل مطرح بود و متأسفانه رفع نشده بود. اگر این

مشکل حل شود، فکر می‌کنم محدودیت زمانی، تا حدودی، حل می‌شود.

× خیلی عالی. مستدام و پیروز باشید.

× کار مشکلی را از نظر ارائه شروع کرده‌اید. طبعاً ایرادهایی در تنظیم زمان و وسایل سخت‌افزاری هست. از هدف معرفی معماری به معرفی مشاورین، که نیازی هم ندارند، لغزیده نشود، اثر بد دارد.
× آثار را از قبل مطلع شوید.

× کنترل زمان ارائه اصلاً کار سخت یا غیرممکنی نیست. دلیل بی‌توجهی معماران محترم به این مورد را واقعا نمی‌فهمم.
× از نظر فرم ارائه معماران، بهتر و جذاب‌تر از جلسه اول بود (از نظر ارائه گرافیکی و کیفیت عکس‌ها).

× با توجه به استقبال گسترده علاقمندان، مناسب‌تر است، در صورت امکان، جلسات آتی در سالن بزرگ‌تری برگزار شود تا تعداد بیشتری از علاقمندان از جلسات بهره‌مند شوند.

× به نظرم این نشست‌ها از بهترین نشست‌های انجمن باشد. از مدیر پروژه تشکر می‌کنم. در عین حال، به نظر من، معماران پیشکوت، عموماً به آثاری می‌پردازند که کم‌وبیش همه می‌شناسند، مثل آثار کامران دیبا. بهتر است آثار معماران جوان، یا آثاری که کم‌تر شناخته شده هستند هم، مورد توجه قرار بگیرند.

× علی‌رغم حرکت بسیار خوب و ارزشمندی که در حال انجامش هستید، آیا جور کردن یک لپ‌تاپ روبراه و یک موس اینقدر دشواره؟! دستور بدهید ما تقدیم کنیم. خوشحال می‌شویم کمکی به این حرکت خجسته و مبارک انجام دهیم.

× امکان افزایش زمان وجود داشته‌باشد و فرصتی در حدود ۵ دقیقه، بعد از معرفی هر اثر برای طرح سوال و نقد و بررسی وجود داشته‌باشد.

× مدت زمان نشست خیلی کم‌بود. امکانات صوتی و تصویری هم ضعیف بود.

× تشکر می‌کنم از سنتی که از گذشته داشته‌اید و در هر نشست کتابی به میهمانان هدیه می‌کنید. از برنامه‌های صوتی حذر کنید، درست سر ساعت برنامه را شروع کنید. این احترام به میهمان است. از عکسبرداری‌های با فلش و پیاپی از حضار پرهیز کنید و انسجام بیشتری در مباحث داشته‌باشد تا نتیجه‌بخش برای همه باشد. موفق باشید.

× شاید بهتر می‌بود انتخاب افراد و آثار تم خاصی می‌داشت.

× اساتید محترم از نوشته و متن تنظیم‌شده توضیح دهند بهتر است.

× اثرها برجسته بودند ولی نحوه ارائه و توضیح ضعیف بود.

× طراحی پرسش‌نامه (نظرنامه) دارای اشکال است: ۱) اطلاعات پرسیده‌شده با عنوان و نام و آدرس نمی‌تواند با نظرخواهی در یک‌جا بیاید و در این صورت آشنایی‌ها و روابط بر ارائه نظر تاثیر می‌گذارد. بهتر است نظرخواهی گمنام صورت بگیرد. ۲) زبان پرسش‌نامه مبالغه‌آمیز است. برای احترام به پاسخگو نیاز به مبالغه نیست. ۳) سوال در مورد علاقه به شرکت در نشست بعدی نیاز به پرسش تکمیلی «چرا» دارد. می‌توان آن را در بند آخر قرار داد تا به جای نظر و پیشنهاد جایی برای نقد گذاشته‌باشید. خسته نباشید. جلسه خوبی بود. اشکالات فنی برای حضار آزاردهنده بود.

× ممنون از گزارش خوبی که از نشست اول در سایت انجمن منتشر کردید.

× لطفا در یکصد اثر انتخابی، هتل‌ها، بیمارستان‌ها، برج‌ها و مجتمع‌های تجاری هم بحث شوند.

× می‌توانید با هماهنگی قبلی، بحث جلسات را بصورت موضوعی قرار دهید. مثلا دو جلسه برای کسانی که می‌خواهند مساجد منتخب را ارائه نمایند. یا دو جلسه برای بناهای یادمانی و . . به این ترتیب، علاقمندان حاضر می‌توانند در موضوعات مورد علاقه خود، بهتر و هماهنگ‌تر، شرکت کنند.

× امیدوارم از اساتید عزیزی که به نحوی دور از ما هستند، همین‌طور از اساتیدی که در شهرستان‌ها هستند و دعوت شود.

× مکان نشست انجمن را در مسیر بهتری از نظر وسایط نقلیه قرار دهید. مکان سابق دسترسی بهتری داشت. این نشان از توجه شما به دوستانی است که از مسیرهای دورتری چون کرج و قزوین می‌آیند.

× در گزارش‌هایی که از نشست‌ها در سایت انجمن می‌گذارید، عکس‌هایی از پاورپوینت‌ها هم باشد.

× بهتر بود، معماران در معرفی اثر، به کیفیت فضایی هم می‌پرداختند. پیشنهاد می‌کنم، هر معمار، شاخصه‌های اصلی اثر مورد نظر خود را مکتوب کرده و به شکلی در اختیار حضار قرار دهد، یا در سایت گذاشته‌شود که هم مباحث جمع‌بندی‌شده و منسجم باشد و هم بهتر به نظر مستمعین برسد.

× کمبود زمان باعث می‌شود فقط عکس‌ها و پلان اثر دیده شود، در صورتی که درک و فهم فضا در آثار معماری به زمان و تحلیل

بیشتر نیاز دارد.

× اگر ممکن است، به‌نوعی، اطلاعات داخل جلسه یا قسمتی از آن‌ها را به حضار ارائه کنید (از طریق رسانه‌های جمعی یا حتی بروشور).
اطلاعات مختصر و پلان و مقاطع و عکس‌هایی از پروژه منتخب در قالب یک مجموعه.
× قبلاً فکر می‌کردم هر معمار می‌آید و اثر خودش را معرفی می‌کند؛ اما همین انتخاب‌ها هم بسیار عالی است. سپاس بی‌کران.
× برای من جالب است که نظر معماران خارج از کشور، مثل کامران دیبا، بهرام شیردل، امانت و گیسو حریری را در مورد معماری بعد از انقلاب بدانم. چون آثار معرفی‌شده، معمولاً، آثار فاخری هستند، نیاز به معرفی مفصل وجود ندارد.

پنج: علاقمندی‌ها

از مخاطبین خواسته شده بود، معمارانی را که علاقمندند به این برنامه بیایند، معرفی کنند. تعدادی از این معماران عبارتند از:
رضا آزمایش، فرهاد احمدی، نادر اردلان، شهاب‌الدین ارفعی، مریم ارمغان، کاترین اسپریدونوف، ایرج اعتصام، کامران افشار نادری،
کمال‌الدین ایمانی، هومن بالا‌زاده، سید محمد بهشتی، ابوالفضل پاسبان حضرت، سیامک پناهی، هوشنگ ثبوتی، علی‌رضا تغابنی،
کتایون تقی‌زاده، هادی تهرانی، فریار جواهریان، فرناز خندان، کوروش حاجی‌زاده، عیسی حجت، منصور حسینی‌پور، فاطمه داوری، رضا
دانشمیر، جهانگیر درویش، مهران دشتی تهرانی، فرزاد دلیری، داراب دیبا، کوروش رفیعی، مهدی زندیه، حسین سلطان‌زاده،
جمال‌الدین سهیلی، آزاده شاهچراغی، بابک شکوفی، حسین شیخ‌زین‌الدین، بهرام شیردل، علی اکبر صارمی، موسی عبیر، سمیرا
فداکاری، محمدمنصور فلامکی، حمدرضا قانع، ساناز قائم‌مقامی، پرشیا قراگزلو، فاطمه کاتب، شهاب کاتوزیان، ایرج کلانتری، شهرام
گل‌امینی، محمود گلابچی، علی‌رضا مشهدی‌میرزا، آرش مظفری، رهام مقصودلو، پرویز مویدعهد، فرشاد مهدی‌زاده، آرش نصیری، رضا
نجفیان

بهروز مرباغی / مدیر پروژه

۱۳۹۴/۰۸/۲۳